

תורת המעדנים

מבית מכון "מעדני אשר"

בענין: נתינת איסורים לקטן

בפרשתן כ"א א' אמור ואמרת:
בגמ' יבמות ק"ד ע"מ א' ילפינן מכאן שיש איסור לתת דבר איסור לקטן בידים, אע"פ שהקטן אינו מוזהר על איסורים.

מי שנותן ממתקים לקטן ביום כיפור האם עובר איסור דאורייתא של ספיית איסור בידיים?

יש לחקור קטן שמוותר לו לאכול ביום כיפור האם מותר לתת לו אוכל בידיים כיון דמותר לו לאכול או דילמא אסור לתת לו אוכל בידיים דאינו שונה משאר איסורים שקטן אינו מצווה ואסור לתת לו בידים משום דקימ"ל דאסור לספות איסור בידיים

הנה המגן אברהם סימן תרט"ז ס"ק כתב שאסור להאכיל לילד בידים ביום כיפור, דהויה ספיית איסור דאסור.

ובמשנה ברורה סימן תרט"ז ס"ק ה' מביאו להלכה, רק שבשער הציון שם רוצה לחלק שזהו רק בבן י"א או י"ב דמדרבנן צריך להתענות ולהשלים, אבל בפחות מכך שאין מתענה אלא לשעות אין איסור להאכילו.

ובמנחת חינוך מצוה ש"ג אות י' בפרשתן כתב נראה לי אף בילד קטן גמור תיכף ממש בשעה שנולד אסור להאכילו ביום הכיפור רק הצריך לו אבל לא יותר, אך בקטן כזה אי אפשר לצמצם, אבל קטן פחות מבן ח' שנה אף דאין מענין אותו, מ"מ בידים אסור להאכילו אם אכל היום ויכול לסבול אסור להאכילו בידים כן נראה לי ברור.

יש להעיר: מהא דמקשה בגמ' ערובין מ' ע"מ ב' דבברית מילה ביום כיפור שיתנו לשתות את היין לקטן ומתרחץ הגמ' דילמא אתי למיסרך, ומדוע לא אסרינן משום ספיית איסור בידיים.

מעדני אשר: בגמרא עוז והדר מביאים קושיא זו בשם כמה אחרונים, ומתרחצים בששה אופנים ע"ש ותרווה נחת.

אבל בשו"ת זכרון יוסף סימן ו' חולק על המנחת חינוך: וסבירא ליה שמצות עינוי ביום הכיפורים אינה כשאר מאכלות אסורות, דכל המאכלות האסורות הרי הם עצמם חפצא של איסור, משא"כ ביום הכיפורים היסוד הוא מצות עינוי, ויש איסור לבטל את העינוי ע"י האכילה, והואיל וקטן אינו מחוייב במצוה, ממילא אין עליו איסור לבטל את העינוי, ולכן אין על הגדול איסור להאכילו,

והחתם סופר החדש יומא ע"ח ע"מ ב' מביא סברא זו בשם המחנה אפרים דבאיסור התלוי ביום ליכא איסור ספיית איסור, ומדחה את זה שהרי בשבת יש נמי איסור לספות.

וכן בשו"ת חלקת יואב ח"א אור"ח סימן א' תמה על מנחת חינוך שביום כיפור לא מקרי כלל ספיית איסור, ומביא את דברי הזכרון יוסף.

וכן בספר מקראי קדש להגרצ"פ פרנק זצ"ל חלק ימים נוראים סימן מ"ג הביא חקירה זו בשם המרחשת, ואף הוא הזכיר את הסברא שאם היסוד הוא מצות עינוי, ממילא אין חיוב על הקטן שהוא פטור ממצוות, ע"ש שם באריכות והביא את הזכרון יוסף.

ובשו"ת תשובות והנהגות כרך ה' סימן קפ"ח כתב שמעתי שיש בתי כנסיות שמחלקים ביום הכיפורים סוכריות לקטנים שאינם צמים, ולדעתי אין להקל בזה, ויש בזה איסור לא תאכילום לכמה פוסקים.

וכותב: דהנה יש להבין מהו ההיתר להאכיל קטנים ביום כיפור, והרי הוא דבר שבאיסור כרת ונאמר לא תאכילום שאסור להאכיל לקטן איסור תורה, וב"מועדים וזמנים" ח"ו סימן כ"ו ביארתי שהאיסור של לא תאכילום הוא רק באיסור חפצא כמו נבלה שרצים דם וטומאה, אבל עינוי של יוה"כ הוא מצוה על הגברא, ואין בזה איסור לא תאכילום, אבל הבאתי דברש"י יומא ע"ח ד"ה אינשי עבדי ליה מפורש שיש איסור לא תאכילום באיסורי יוה"כ, שכתב שאסור להנעיל סנדל לקטן מדין לא תאכילום, וכן בר"ן יומא ג' מדפי הר"ף מפורש שיש איסור לא תאכילום ביוה"כ, עיין שם שהקשה היאך מותר לרחוץ קטן והרי עובר בלא תאכילום.

ולמעשה במנחת חנוך מצוה ש"ג אסור להאכיל לקטן אלא אם מסתכן כשיצום, וכן דעת המגן אברהם סימן תרט"ז ס"ק שאסור להאכיל לילד בידים, ובמ"ב סימן תרט"ז ס"ק ה' מביאו, רק שבשעה"צ שם רוצה לחלק שזהו רק בבן י"א או י"ב דמדרבנן צריך להתענות ולהשלים, אבל בפחות מכך שאין מתענה אלא לשעות אין איסור להאכילו.



והיתר השלישי: גם זה אינו, דמותר רק לחנך הקטן במצוה במעשה זו והוי ג"כ לצורך התינוק להרגילו במצוה אבל לא לצרכו.

ומסיק הרבי עקיבא אייגר: וז"ל לדעתי יש תקנה ליתן להתינוק חומש וסידור שישא לבה"כ לצורך עצמו להתפלל ולשמוע קריאת התורה, וממילא יצטרף הגדול עמו להתפלל יחד.

וכן בשו"ת חתם סופר ח"ו סי' י"ג מסיק דאסור לטלטל ע"י קטן, אם לא שהויא לצורך הקטן עצמו, שנכנס להתפלל שם, ומחנכים אותו מצוות תפילה.

וכן בשו"ת מהר"ם שיק אור"ח סימן קע"ג כתב דיש מקום להקל לתת סידור וחומש לקטן להביאם לביהכ"נ דרך רשות הרבים שלנו, כיון שיש בהוצאה זו צורך מצוה שמחנכו להתפלל ולקרוא מתוך הסידור והחומש, ודמי למה שכתבו התוס' בפסחים פ"ח שבחינוך לצורך מצוה מותר למספי לקטן איסור.

ובפרי יצחק חלק א' סימן י"א תמה על הרבי עקיבא אייגר דלא שייך כאן להתיר לטלטל לקטן אף אם הקטן יתפלל בזה: דאע"ג דמבואר בתוס' פסחים פ"ח ע"מ א' דמותר לתת איסור לקטן במקום חינוך, ולכן מותר לתת קרבן פסח לקטן אע"ג שאינו יכול להימנות ויש איסור ספיית שלא למנויי בידים, ומובא להלכה במגן אברהם סימן שמ"ג מ"מ הא דהתירו התוס' והמג"א רק כשעצם האיסור דהיינו התקיעה בשבת או אכילת הפסח הוא החינוך, אבל בהוצאה לצורך התפלה הרי אין מצות חינוך במעשה איסור דהיינו בהוצאה, דאין קיום מצוה רק בתפלה ובקריאת התורה, א"כ אין ראייה להתיר לצורך חינוך.

מעדני אשר: יש לדון בהיתר זה שכתבו הפוסקים דלכן מותר לתת לקטן משום דבמקום חינוך מותר לתת איסור לקטן, ע"פ מה שהקשו אחרונים החתם סופר נדרים ל"ז ע"א וכן בשלמי נדרים שם ובהפלאות נדרים על הא דאיתא במשנה נדרים ל"ה ע"ב המודר הנאה מחבירו לא ילמדנו מקרא, ובגמ' ב"ק ל"ז מוקי דמיירי דהמודר קטן, חזינן דאפילו במקום חינוך של לימוד התורה אסור למספי איסור לקטן, ותרצו דיש לחלק דעד כאן לא כתבו התוס' דשרי למספי איסור לקטן במקום חינוך אלא באופן שאי אפשר לחנכו באופן אחר דכיון מן התורה קטן אין יכולים להימנות אין אפשר לחנכם אלא באופן של איסור אז התירו משא"כ בנדרים אפשר להתקיים החינוך שלא ע"י איסור שיכול ללמוד עם אחר ואין צריך ללמוד דוקא עם המודר הנאה אין כאן היתר, א"כ לפי זה ה"ה הכא, כיון שיכול לקיים את החינוך באמצע השבוע א"כ אין היתר לתת איסור לקטן.

ולענין הלכה: פסק המשנה ברורה בביאור הלכה סימן שמ"ג. כמו הרבי עקיבא אייגר שאם התינוק צריך את זה להתפלל מותר, אבל לאבא אסור.

מורי חמי הגאון רבי בן ציון רייך שליט"א יד ימינו של מרן מרן הדברי יציב זי"ע שמע ממנו שהיה מורה לכתחילה לומר לנשים שיתנו לילדיהן הקטנים לטלטל את העגלות במקום שאין שם עירוב.

וכן הגאון הצדיק רבי שבתאי איזנברג שליט"א ר"מ בישיבת צאנז נתניה ור"מ בבימ"ד המרכזי אמר לי דבעל הדברי יציב היה מורה לכתחילה לומר לנשים שיתנו לילדיהן הקטנים לטלטל את העגלות במקום שאין שם עירוב, ע"פ מה דאיתא בשו"ת חדושי הרי"ם סימן ג' דמותר, וכן אמר לי אחי הגאון רבי שלום שליט"א דומ"צ קרית צאנז ירושלים, ועיין באריכות בשו"ת ארץ צבי סימן ע"ה.

ולע"ד נראה דבמאכלים המונעים עינוי י"ל שמותר ואין בזה איסור לא תאכילום, דמאחר שהוא מסוכן אם יתענה הותר להאכילו למנוע העינוי כדי שלא יסתכן ואין דין לצמצם באכילה המונעת עינוי, ואף שמי שאכל ביוה"כ מפני הסכנה ויצא מהסכנה אסור להמשיך לאכול ואם אכל חייב כרת, ולא אמרינן כיון שהותרה הותרה, וכמבואר ברשב"א קידושין כ"ב ד"ה רב אמר מותר אבל בקטן שאין האיסור בעינוי הקטן, וכל האיסור הוא רק על המאכל, אין בזה דין לצמצם וכשהותר אמרינן הותרה, וביותר י"ל שא"א לקבוע בקטן כמה הוא צריך, אבל מה שאוכל להתענג בעלמא שאינו למנוע העינוי לא הותר מעולם להאכילו, ולא שייך מפני שהותרה הותרה, וראוי לחשוש שיש בזה איסור לא תאכילום.

אבל בשולחן ערוך הרב אורח חיים הלכות פסח סימן תע"א סעיף י' כתב שמותר להאכיל קטנים בידים ביום הכיפורים ואין מענין אותם אפילו יכולין לסבול התענית.

האם במקום שאין עירוב מותר לאבא לתת לבנו הקטן סידור כדי שיביא אותו לבית הכנסת?

קימ"ל אור"ח סימן שמ"ג דאפילו איסור דרבנן אסור לספות לקטן בידים.

יש לחקור האם במקום שאין עירוב מותר לתת לקטן שיטלטל את הסידור לבית הכנסת או דילמא אסור.

הנה כתב הט"ז אור"ח סימן שמ"ז בשם המרדכי שיש היתר להביא המפתח ע"י תינוק במקום שאין שם עירוב, כמו ע"י אינו יהודי, כיון דאין לנו רשות הרבים בזמן הזה, אלא כרמלית דרבנן.

והקשה שם הפרי מגדים במ"ז סק"ו איך מותר הרי קימ"ל דלהאכילו בידים אף איסור דרבנן אסור.

ומתריץ: דאפשר למצוה לבית הכנסת יש להתיר, כמו שבות דשבות ע"י עכו"ם, דשרי במקום מצוה, והוא הדין במקום שאין עירוב, לאמור לתינוק להביא סידור וחומש לבית הכנסת.

אבל בשו"ת רבי עקיבא איגר מהדורא קמא סימן ט"ז נשאל האם מותר לטלטל הספרים לבית הכנסת ע"י תינוק פחות מבן ט'

וכתב השואל ג' סברות להיתר:

- א. דיש לסמוך על הרשב"א דאיסור דרבנן ספינן ליה בידים.
 - ב. כיון דלא הויא מילתא דקביעות לא שייך ביה שהקטן יתרגל לטלטל במקום שאין עירוב
 - ג. במקום חינוך מותר לתת איסור לקטן, כמו שכתבו התוס' פסחים פ"ח ע"מ א'.
- ומדחה** הרבי עקיבא אייגר את כל הג' היתרים.

ההיתר הראשון: אינו נכון דהא הרי"ן פרק כל כתבי כתב להדיא דאף להרשב"א ספינן ליה רק לצרכו אבל לא לצרכו ואדרבה מחינן בידיה.

ההיתר השני: דדוקא בהויא עירובין מ' ע"מ ב' דזמן ביוה"כ דמדינא הויא מותר ליתן לקטן לשותות, דמה שעושה הקטן השתיה הוא צורך עצמו, אלא דמ"מ כיון דאנן עושים בשבילנו לברך שהחיינו אסור דלמא אתי למסרך, ובוזה מחלקים דבמילה ביוה"כ דלאו מלתא דקביעותא מותר, והכל במעשה הקטן ענין לצורך עצמו, אבל אם מעשה התינוק על דעת הגדול מדינא אסור.

האם יש איסור לאבא להלביש כלאים בציצית לבנו הקטן דהויה ספיית איסור של כלאים?

יש לחקור האם אב מותר להלביש כלאים בציצית לבנו הקטן כמו שלו מותר ללבוש או דילמא כיון דקטן לא מקיים המצוה לא שייך לגביהו עדל"ת, והויה ספיית איסור לקטן דאסור.

הנה בשו"ת חקרי לב יור"ד ח"ד סימן קמ"ה נשאל בזה, וכתב דקטן מותר להלבישו כלאים בציצית, משום דבמקום חנוך מותר לספות איסור לקטן, כמו שכתבו התוס' פסחים פ"ח ע"א ד"ה שה לתרץ הא דאיתא בגמ' שם, דמותר להאכיל קטן קרבן פסח אע"ג שהוא שלא למנוי, והקשו איך מותר לספות איסור שלא למנוי בידים, ותרצו דבמקום מצוה מותר לספות איסור לקטן משום חינוך, דלא ילפינן לאסור למספי איסור לקטן, אלא מגבילה ושרצים דשם לא שייך חינוך, אבל במקום חינוך שרי, א"כ לפי דברי התוס' הנ"ל יש להתיר למספי לקטן כלאים בציצית, דבמקום חינוך מותר לספות איסור לקטן.

ומביא ראיה: מהא דאיתא בגמ' ערכין ב' ע"ב הכל חייבים בציצית, ובגמ' לרבו קטן, משמע דומיא דגדול דמותר כלאים בציצית.

וכן כתב בשו"ת אחיעזר ח"ג פ"א ס"ק ו' דקטן מותר להלבישו כלאים בציצית, משום דבמקום חינוך שרי למספי איסור לקטן.

וכן בשו"ת זכר יצחק ח"ב סימן ל"ח מסופק בזה, ורצה לפשוט מהא דאמרין בגמ' סוכה מ"ב ע"א קטן היודע להתעטף חייב בציצית, ואם הוא אסור לקטן כלאים בציצית, היה צריך הגמ' לפרש דאביו לוקח לו ציצית בלא כלאים, ומדלא פירשה הגמ' ש"מ דמותר להלביש לקטן כלאים בציצית, דכיון דמחויב במצוות משום חינוך, אמרינן נמי לגביהו עדל"ת, ואח"כ מדחה דאין ראיה, כיון דלדין נמי בזמננו אינו נוהג האי הילכתא דציצית בכלאים מותר, לכך לא אמרה הגמ' שאסור למספי לקטן, אבל אפשר דמן הדין אסור.

וכעין זה נסתפק בחקר הלכה מערכת אבילות ס"ק ו' וכתב דאפשר לתת לקטן כיון דכתבו התוס' חולין ק"י שכלאים בציצית הותרה לגמרי אף בנשים ואף בלילה שלא במקום מצוה, א"כ ה"ה אפשר לתת לקטן, דהותר כלאים בציצית לגמרי.

מעדני אשר: נראה לדון בדבר חדש להתיר כלאים בציצית לספות לקטן, דהנה בשו"ת בנין ציון ח"א סימן ק"י וסימן ק"ה כתב ראיתי לחקור בהא דאמרין להזהיר גדולים על הקטנים, אם זה דווקא באותן מצוות שהגדול עצמו מצווה עליהן, או אפילו במצוות שהגדול אינו מצוה, ויש נפקותא כגון אם ישראל מוזהר שלא לטמא כהן קטן או לא, דהרי ישראל אינו מצוה על הטומאה, וכן חקר בשו"ת חקרי לב אור"ח ח"א סימן ס"ח, וכן בשו"ת אבני נזר אור"ח סימן תפ"א, וכן בשו"ת בית שערים אור"ח סימן קכ"ה, וכן בשו"ת אחיעזר ח"ג סימן פ"א, וכן במלא הרועים ע"ד קטן אוכל גבולות ב' אות כ"ג, וכן בשו"ת כתב סופר אור"ח סימן ל"ה מביא סברא זו בשם אחד.

אבל יש לדחות: דלא התירו לספות, אלא למי שאינו מוזהר כלל על אותו איסור כגון ישראל מותר לטמא כהן קטן, דלדידיה אין איסור של טומאה, אבל בכלאים בציצית הגדול נמי מוזהר באיסור כלאים, רק בציצית מותר, אפשר דבכה"ג לא מקרי אינו מצוה על כלאים, מעדני אשר.

ושמחתי כמוצא שלל רב דבשו"ת בנין ציון סימן ק"ח מביא שאחד הקשה עליו על האי חקירה שאם הגדול אינו מצוה מותר לספות לקטן, מהא דהקשו התוס' פסחים פ"ח ע"א על הא דאיתא בגמ' שם שאפטרופוס מינה קטן

לקרבן פסח, והקשה התוס' הרי אסור לספות איסור שלא למנוי לקטן, חזינן דאע"ג דהגדול אינו מצווה דהוא מנוי, אסור לתת לקטן איסור, ודחה לו הבנין ציון דשם עכ"פ מצוה על קרבן אחר שלא למנוי א"כ מקרי מוזהר על שלא למנוי, משא"כ בישראל המטמא כהן, דאינו מצוה כלל, לפי זה א"א לסמוך על ההיתר שכתבתי.

איך מותר לאב לקנות ציצית לבנו הקטן הרי נותן לו איסור של ד' כנפות בלא ציצית בידים?

איתא בגמ' סוכה מ"ב ע"א וכן נפסק להלכה אור"ח סימן י"ז קטן היודע להתעטף חייב בציצית.

ובמרדכי סימן תשס"ג כתב אביו לוקח לו טלית.

יש להקשות: לפי שיטת הביאור הלכה אור"ח סימן ס', וכן בקובץ שיעורים כתובות ס"ק ר"ג, ובשו"ת קרן לדוד סימן ג', ועיין במנחת שלמה סימן א' דן לפי זה אם היושב בסוכה בלא כונה אם הוא כיושב חוץ לסוכה ועיין מעדני אשר פרשת וארא תשס"ז איך מותר לישון עם ציצית וכן ליכנס לבית הכסא הא אינו מכיון דהמתעטף בציצית בלא כונה, הוא כלובש ד' כנפות בלא ציצית, א"כ קטן דאין לו כונה, א"כ הוא כהולך ד' כנפות בלא ציצית, א"כ איך מותר לאביו שיקנה לו טלית, הרי ספי ליה איסור ד' כנפות בלא ציצית בידים, מעדני אשר.

נראה לתרץ בכמה אופנים

א. הנה הא דקטן אין לו כונה לאו דבר ברור הוא, דבטורי אבן חגיגה ו' ע"א על הא דאמרין בגמ' שם דחינוך אינו שייך, דווקא באופן שכשיהא גדול יהא מחויב מן התורה, אבל אם כשיגדיל לא יהא מחויב בכזה אופן אין מצוות חינוך, מקשה א"כ איך שייך כלל חנוך, למ"ד מצוות צריכות כונה כשיהא גדול אם לא יכוין אינו יוצא, א"כ קטן שאין לו כונה איך שייך כלל חנוך אצלו, ומתרץ דכל היכא דהחסרון משום קטנות אע"ג דליכא בגדול אתי שפיר, דרק בדבר שהוא חסרון מצד עצמו כגון ליתן לקטן ד' מינים פסולים בשביל חינוך על זה אמרינן דכיון דלא הוא דומיא דגדול לא מקיים מצות חינוך.

אבל בשו"ת בן פורת: להגר"י ענגיל סימן י" ס"ק ט' הקשה עליו דקטן אע"ג שאין לו מחשבה, כונה יש לו.

ומביא ראיה: מהא דמבואר מסכת פרה פרק י' משנה י' שקטן כשר להזות, והא הזאה צריך כונה כמבואר שם במשנה ב' אלא ש"מ דקטן יש לו כונה, וכן כתב בשו"ת תפארת צבי יור"ד סימן ג' וכן כתב בכלי חמדה פרשת יתרו, ובאגלי טל ריש מלאכת חורש לפי זה לא קשה מידי, אבל לשיטת הטורי אבן קשה, ואפשר דלשיטתו נמי מתורץ, כיון שליכא חסרון רק מחמת קטנות, מעדני אשר.

ב. באיסור עשה, ליכא דינא של ספיית איסור לקטן לחד תירוצא במג"א אור"ח סימן רס"ט, וכן כתב באמרי בינה אור"ח סימן ח', וכן בשפת אמת סוכה מ"ב ע"א, א"כ אתי שפיר דללכת ד' כנפות בלא ציצית הוא רק איסור עשה לכן מותר לאב לספות לבנו בגד בלא ד' כנפות, מעדני אשר.

ג. במקום חינוך ליכא איסור ספיית איסור כמבואר בתוס' פסחים פ"ח ע"א, לפי הנ"ל אתי שפיר, מעדני אשר.

ד. ע"פ מה שכתב בשו"ת מחזה אברהם סימן פ"ב דלפי דברי המרדכי דליכא איסור להלביש בגד בלא ציצית, רק כשיש לך בגד אתה צריך להניח ציצית, א"כ ליכא איסור של ספיית ד' כנפות בלא ציצית, משום דהחויב לא הוא אלא אחר לבישה, וספיה דבר שעכשיו אינו אסור רק אחר זמן יהא אסור מותר לספות לקטן, לפי זה אתי שפיר.



על מה סמכו להניק תינוק בשבת אף כשאין סכנה הרי אסור לספות איסור לקטן בידים?

איתא בגמ' כתובות ס' ע"א גונח יונק חלב בשבת, מאי טעמא יונק מפרק כלאחר יד, ובמקום צער לא גזרו בו רבנן.

משמע מהגמ' דכל ההיתר שמותר לינוק מבהמה משום דהויא כלאחר יד, משמע דאם היה כדרכה אסור.

יש להקשות: איך מותר להניק תינוק בשבת הרי כיון שדרכו של תינוק לינוק, א"כ הויא מפרק דאורייתא, ואיך נותנים בידים לקטן, הא עובר האמא על איסור דאורייתא של אמור ואמרת כמבואר בגמ' בימות ק"ד ע"א דילפינן שאסור לספות איסור לקטן בידים, ואפילו לקטן בן יומו שאינו בר הבנה אסור לספות איסור בידים, כמבואר בשערי ציון אור"ח סימן שמ"ג ס"ק י' בשם המג"א ובשלמא בתינוק שאינו אוכל דברים אחרים מותר משום דהויא סכנה, אבל על מה סמכו להניק תינוקות שאוכלים דברים אחרים אמאי מותר להניק בשבת, הרי מה שהאשה נותן את הדדים לתוך פיו של התינוק מקרי מאכיל בידים כמו שנותן דבר איסור לקטן, וכמו שמפורש בש"ך יור"ד סימן פ"א ס"ק כ"א, כך מקשה באור שמח הלכות שבת פרק ח' הלכה י', וכן בשו"ת הר צבי אור"ח סימן ר"א, וכן בשדה חמד חלק ו' בקונטרס באר בשדי ס"ק ו' ע"מ 64, וכן בתהלה לדוד סימן שכ"ח ס"ק .

איכא כמה תרוצים

א. שאני תינוק היונק מאמו דהויא דרך אכילה ואין זה מלאכה כלל, כך תירץ הגרש"ז אויערבאך זצ"ל מובא בספר שמירת שבת כהלכתה פרק ל"ז הערה ס"ב.

ב. כיון שאין התינוק יונק בבת אחת כשיעור, אלא הוא יונק מעט ובולע אינו אסור מן התורה, כך תירץ בספר שביתת השבת מלאכת דש ס"ק פ', וכן בשו"ת הר צבי אור"ח סימן ר"א.

ג. הא דאסור לספות איסור לקטן להרבה פוסקים משום דחיישינן דאתי למיסרך, ולהכי כאן ליכא איסורא דלא שייך אתי למיסרך, דגדול אין דרכו לינק ולא רק שאין דרכו אלא יש גם איסור דהויא כיונק שקץ, לכן מותר להניק אותו בשבת, כך תירץ בספר שביתת השבת מלאכת דש ס"ק פ'.

האם מותר להלביש תכשיטים של נשים לתינוק בעת פדיון הבן?

הנה המהרי"ל בסדר פדיון הבן כתב והתינוק יהיה מעוטף בבגדים נאים לפי השגתו בעת פדיון הבן.

וכן כתב בספר זוכר הברית סימן ל"ד ס"ק א' ונהגו לעטר הבכור בתכשיטי כסף וזהב כפי היכולת להידור מצוה.

יש לחקור במקומות שהמנהג לקשט את התינוק בתכשיטי נשים האם מותר להלביש לתינוק את תכשיטי נשים או דילמא יש איסור משום לא תלבש, דקימ"ל משנה ברורה אור"ח סימן שמ"ג ס"ק ג' שאסור לספות איסור לקטן אפילו לקטן בן יומו שאינו בר הבנה, ורק להניח עליו מותר.

מעדני אשר: יש סברה להתיר, ע"פ מה שכתב הב"ח יורה דעה סימן קפ"ב שאין איסור אפילו בדבר שהוא נוי וקישוט אלא אם כן באשה הלובשת בגדי איש להתדמות לאיש, ואיש הלובש בגדי אשה להתדמות לאשה, אבל אם לובשין כדי להגן מפני החמה בימות החמה ובימות הגשמים מפני הגשמים אין שם איסור.

וכן כתב הט"ז יורה דעה סימן קפ"ב ס"ק ד' דדוקא דרך עידוי וקישוט אסור, אבל אם עושה כן מפני החמה או צנה או גשמים אין איסור כן נראה לי פשוט, וכן משמע מדהתירו בסימן קנ"ו להסתפר במראה כשיש צורך לעשות כן.

א"כ לפי הנ"ל לכאורה אין איסור, דהרי מה שמלבישים את הבכור בתכשיטים, זה משום הידור מצוה, ולא משום כדי לדמותו לאשה.

אבל יש פוסקים דסבירא ליה: דאף כשאינו מתכוין להתדמות לאשה נמי אסור, עיין שו"ת דברי חיים יור"ד סימן ס"ב, וכן בשו"ת מהר"ם שיק יור"ד סימן קע"ב, ובשו"ת מהר"י אשכנזי יור"ד סימן י"ט, ובדרכי תשובה יור"ד סימן קפ"ב האריך בזה, וכן בשו"ת מהרש"ם ח"ב סימן רמ"ג א"כ לפי זה בודאי שצריך להחמיר לא להלביש לתינוק את התכשיטים בעת פדיון הבן.

ושלחתי שליח שישאל שאלה הנ"ל את הגאון רבי חיים קניבסקי שליט"א ופסק שאסור להלביש את התכשיטים על התינוק רק מותר להניח עליו, ועיין בשו"ת אגרות משה אבן העזר חלק ד' סימן ס"ב מאימתי יש לחנך התינוקות לאיסור דלא ילבש, ומסיק מגיל שלש.

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הרב **מרדכי מנדלסון** שליט"א בית שמש
לעילוי נשמת אביו הרב **אברהם דב** בן הרב **נחמן מנדלסון** ז"ל
נ.ל.ב.ע. י"ז אייר תשס"ו ת.נ.צ.ב.ה.
ולעילוי נשמת אשתו
האשה החשובה מרת **שיינע** ע"ה נפטרה י' אייר
ת.נ.צ.ב.ה.

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הגאון רבי **אברהם שמואל בנימין שיפר** שליט"א ירושלים ראש כולל פשבורג
לעילוי נשמת חמיו גאב"ד פרשבורג
הגאון הצדיק רבי **שמחה בונם** בן הגה"צ **אברהם שמואל בנימין סופר** זצ"ל.
נ.ל.ב.ע. י"א אייר תשע"ז
הנוצח לרגל יום היראצייט הראשון
ת.נ.צ.ב.ה.

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הרה"ג רבי **דוד רובנשטיין** שליט"א ירושלים
ראש כולל תהלה לדוד
לעילוי נשמת אביו הגאון האדיר רבי **אלתר אליהו** זצ"ל
גאב"ד אנטוורפן ומח"ס מגדנות אליהו
נ.ל.ב.ע. ליל ל"ג בעומר תשס"ה
ת.נ.צ.ב.ה.

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הגאון רבי **שלמה לייב מונד** שליט"א מרבני בית שמש
לעילוי נשמת אשתו הרבנית הצדקנית
מרת **איידל וויטא** ע"ה
נפטרה ביום ל"ג בעומר
בדרך חזרה מתפילה באתר קדישא מירון
ת.נ.צ.ב.ה.

הוחזר